

ÅRSMELDING 2020

NORGES

MUSEUMSFORBUND

Adresse | Universitetsgaten 14, 0164 Oslo

Telefon | 22 99 31 30

E-post | sekr@museumsforbundet.no

Web-adresse | www.museumsforbundet.no

Innhold

1. NORGES MUSEUMSFORBUND	3
2. FORMÅL.....	4
3. STYRETS SAMMENSETNING OG ARBEID	5
4. PERSONALE.....	6
5. GENERELT OM AKTIVITETEN I 2020	6
6. KOMITEER OG UTVALG.....	17
7. MEDLEMMER OG MEDLEMSKONTINGENT	18
8. ØKONOMI.....	19
9. SEKSJONER UNDER NORGES MUSEUMSFORBUND	20
A. SEKSJON FOR FORMIDLING 2020.....	20
B. SEKSJON FOR KUNST- OG KUNSTINDUSTRIMUSEER 2020	21
C. SEKSJON FOR INDUSTRI, KOMMUNIKASJON OG ANLEGG 2020.....	22
D. SEKSJON FOR NATURHISTORIE 2020	23
E. SEKSJON FOR MUSEUMSLEDELSE 2020	24
F. SAMISK MUSEUMSLAG 2020.....	25
G. SEKSJON FOR SAMLINGSFORVALTNING 2020	26
H. SEKSJON FOR IMMATERIELL KULTURARV 2020.....	29
I. SEKSJON FOR FORSKNING 2020	30

Forord

Norges museumsforbund (NMF) har i 2020 hatt et høyt aktivtetsnivå, hvor arbeidspresset på sekretariatets tre ansatte, har vært uvanlig stort. Det har vært mange henvendelser fra museer om bistand og innspill. NMF har også selv initiert spørreundersøkelser og statistikk som har belyst hvordan Covid-19 situasjonen påvirker sektoren vår. Arbeidet rettet mot pressen har vært svært viktig, men det har i mange tilfeller vært vanskelig å nå gjennom i konkurranse med andre kulturaktører.

Sekretariatet har lagt ned en enorm arbeidsinnsats, selv om det er vanskelig å formidle hvor mange innspill og møter det er snakk om, til medlemmene. Styret kan allikevel forsikre om at arbeidet som er nedlagt har hatt et bredt nedslagsfelt, ogat involveringen har dekket behovene til alle museene i sektoren. Vi har vært involvert og orientert om spesifikke utfordringer gjennom hele året.

Det har også vært et år med mange henvendelser fra forvaltning og politikken, ofte med korte frister. Det er avgitt en hel rekke høringsuttalelser og innspill Styret ønsker å takke sekretariatet og generalsekretær Liv Ramskjær spesielt, for den store innsatsen som er lagt ned. Vi takker også våre samarbeidspartnere for muligheten til å gi innspill i de mange viktige prosessene som har foregått i 2020.

Cecilie Øien
styreleder

Kristin Armstrong-Oma
nestleder

Espen Frøysland
styremedlem

Lars Emil Hansen
AU-medlem

Evy M. Fahre
styremedlem

Lars Magne Andreassen
styremedlem

Marianne L. Nielsen
styremedlem

1. NORGES MUSEUMSFORBUND

Norges museumsforbund er en uavhengig museumspolitisk og museumsfaglig interesseorganisasjon, og jobber for å gjøre museene til viktige møteplasser i samfunnet.

Museumsforbundet ble opprettet i juni 1996 som en direkte videreføring av Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer (NKKM) og Norsk Museums pedagogisk Forening. NKKM er fortsettelsen av Norske Museers Landsforbund som ble stiftet i 1918. Fra mai 2000 ble Norges museumsforbund slått sammen med Norske Naturhistoriske Museers Landsforbund (NNML). Samisk Museumslag var fra stiftelsen i 1989 en frittstående organisasjon, men vedtok i 2006 å gå inn som seksjon i Norges museumsforbund. Samisk Museumslag ble tatt opp som egen seksjon fra 2007.

Norges museumsforbund har kontor i Universitetsgaten 14 i Oslo.

HM Dronning Sonja er Museumsforbundets høye beskytter.

2. HOVEDMÅL 2020–2023

Hovedmålene i Norges museumsforbunds strategiplan 2020–2023 er at:

- Norges museumsforbund skal arbeide for å styrke museenes ressurs- og rammevilkår for å sikre fortsatt videreutvikling av de fire F-ene i museene: fornying, forvaltning, forskning og formidling.
- Norges museumsforbund skal være faglig møteplass og arena for debatt, kompetanseheving og kunnskapsdeling, og for samarbeid mellom museene og relevante forsknings- og utdanningsmiljøer, både nasjonalt og internasjonalt.
- Norges museumsforbund skal bidra til å styrke og synliggjøre museenes etiske bevissthet og atferd.
- Norges museumsforbund skal være pådriver og kunnskapsressurs i den offentlige debatten om museenes faglige og politiske interesser i tråd med de forventninger som er knyttet til deres samfunnsrolle.

Under årsmøtet på Gardermoen 14. september la styret frem forslag til ny strategi for Norges museumsforbund for 2020–2023. Strategiperioden er kortere enn normalt da man regner med at det vil bli behov for å revidere denne etter at museumsmelding og andre relevante meldinger er lagt frem og behandlet. Styret skal legge frem nytt forslag til visjon for behandling på årsmøtet i Kirkenes i 2021.

Den nye strategiplanen for 2020–2023 har seks fokusområder:

1. Synliggjøre museenes behov for gode faglige og økonomisk forutsigbare rammevilkår for å sikre et mangfoldig museumslandskap. De samiske museenes situasjon skal vektlegges særskilt.
2. Bidra til styrket digitalisering av sektoren, gjennom strategisk samarbeid og fokus på digital utvikling.
3. Bidra til at medlemsinstitusjonene jobber aktivt med spørsmål knyttet til samiske urbefolkningen.
4. Bidra til at medlemsinstitusjonene jobber aktivt med spørsmål knyttet til samfunnskritikk, samfunnsrolle, relevans og kulturelt mangfold.
5. Bidra til å definere museumsetikk og stimulere til høy etisk standard i museumssektoren.
6. Bidra til at internasjonale perspektiver i større grad løftes inn i museumssektoren slik at globaliserte verdier blir ivaretatt, også med hensyn til bærekraft.

Strategien er et styringsredskap for Norges museumsforbund og arbeidet i seksjonene. Den skal tydeliggjøre Museumsforbundets satsingsområder, rolle og mulighetsrom som interesseorganisasjon for medlemmene. Strategien bygger på prinsippet om god intern forankring og riktig organisasjonsmessig behandling, klare oppdrag og tydelig gjennomføringsansvar. Strategien skal

konkretiseres i en handlingsplan for hvert år. Dette sikrer kontinuerlig rulling av målene for å sikre at den er i tråd med behovene.

3. STYRETS SAMMENSETNING OG ARBEID

Styret i Norges museumsforbund hadde i 2020 følgende sammensetning:

I perioden 3. april 2019–14. september 2020:

- John Olsen, Vest-Agder-museet, leder og AU-medlem
- Lena Fahre, Vestfoldmuseene
- Hanne Beate Ueland, Museum Stavanger, avd. Stavanger kunstmuseum
- Hanne Jakhelln, Norsk Luftfartsmuseum
- Lars Magne Andreassen, Árran Lulesamisk senter
- Lars Emil Hansen, Oslo Museum, AU-medlem
- Cecilie Øien, Museene i Akershus, nestleder og AU-medlem

Vararepresentanter:

- Kristin Armstrong Oma, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger
- Bård Frydenlund, Eidsvoll 1814/Norsk Folkemuseum
- Espen Frøysland, Lindesnes fyrmuseum

I perioden 14. september 2020–28. april 2021:

- Cecilie Øien, Museene i Akershus, leder
- Lars Magne Andreassen, Árran Lulesamisk senter
- Lars Emil Hansen, Oslo Museum, AU-medlem
- Kristin Armstrong Oma, Arkeologisk Museum UiS, nestleder og AU-medlem
- Lena Fahre, 22. juli-senteret
- Marianne Nielsen, Bymuseet i Bergen
- Espen Frøysland, Lindesnes fyrmuseum

Vararepresentanter:

- Bård Frydenlund, Eidsvoll 1814/Norsk Folkemuseum
- Marianne Olsen, Perspektivet Museum
- Ole Aastad Bråten, Valdresmusea

Styret må regnes som godt likestilt med tre menn og fire kvinner. Styreleder er kvinne.

Museumsforbundets styre har hatt fem styremøter i 2020, hvorav et var todagers styreseminar i møte med fagseksjonene. I tillegg hadde styret flere korte Teams-oppdateringer om koronasituasjonen på våren. Noen møter var fysiske og flere var på Teams, eller en blanding.

Koronasituasjonen, og nedstengingen av museene helt og delvis i deler av året, har preget arbeidet i Museumsforbundet sterkt siden mars. Det har vært arbeidet intenst for å få belyse konsekvensene for museene og hvordan tiltakene innvirker på deres økonomi og driftssituasjon, både overfor politisk ledelse i Kulturdepartementet, Stortinget, Kulturrådet og andre relevante parter samt media. Dette har blant annet resultert i en rekke innspill med forslag til tiltak og forskrifter knyttet til koronasituasjonen, debattinnlegg og medieoppslag. I tillegg til dette har

2020 vært preget av et stort antall høringer knyttet til stortingsmeldinger, NOU-er samt ulike innspill til strategier det arbeides med i departementene.

Noen sentrale saker som styret beskjeftiget seg med i 2020:

- Koronasituasjonen for museene
- Møter med politisk ledelse i Kulturdepartementet
- Utarbeidelse av spørreundersøkelser, høringer og innspill knyttet til koronasituasjonen i samarbeid med sekretariatet
- Utarbeidelse av forslag til ny strategi 2020–2023 samt handlingsplan 2020–2021
- Tildeling av aktivitetsmidler til seksjonene
- Planlegging av Museumsmøtet i Kirkenes sammen med sekretariatet, seksjonene, Norsk ICOM og den lokale arrangementskomiteen til dette måtte utsettes
- Planlegging og gjennomføring av årsmøtesamling og ledelsesseminar på Gardermoen 14.–15. september i samarbeid med seksjon for ledelse
- Innspill til høringer i Familie- og kulturkomiteen, Utdannings- og forskningskomiteen, Kommunal og forvaltningskomiteen, Forsvars- og utenrikskomiteen samt Næringskomiteen
- Innspill til statsbudsjettet for 2021 og 2022
- Innspill til ny museumsmelding og mulig museumslov
- Oppfølging av kulturmeldingen
- Budsjett og regnskap
- Oppnevning av nye medlemmer til ulike råd, utvalg og komiteer

4. PERSONALE

Museumsforbundets sekretariat hadde i 2020 følgende ansatte:

- Generalsekretær, 100 % stilling.
- Organisasjonskonsulent, 100 % stilling (20 % er sekretariatsfunksjon for ICOM-tjenester).
- Seniorrådgiver, 100 % stilling, vikar, fast ansettelse fra 1. november.

Kjønnsbalansen er ved utgangen av året tre kvinner. Arbeidsmiljøet anses som godt. Det er ingen diskriminering på basis av kjønn eller etnisitet.

5. GENERELT OM AKTIVITETEN I 2020

- Et år preget av covid-19-pandemien på alle områder. Museumsforbundet utformet flere spørreundersøkelser som grunnlag til politisk argumentasjon om koronatilstanden i museene. Gjennomførte også spørreundersøkelse i museene for NRK. Generalsekretæren fremmet museenes behov for tiltak i møter med Kulturdepartementet sammen med styreleder og deltok på innspillmøter for Oslo Kommune og Kulturdepartementet. Sekretariatet utformet smittevernplan og koronaplakater til bruk i museene. Mye av arbeidet i sekretariatet ble utført via hjemmekontor.
- Flere innspill, høringer, møter og brev til departement og Storting. Disse publiseres i dokumentarkivet på nettsiden under fanen Museumsforbundet mener og en egen Covid-19-fane.
- Planene om OPS-seminar ble foreløpig lagt på is.

- Det planlagte nasjonale museumsmøtet «I Grenseland» måtte flyttes fra mai 2020 til dagene 27.–29. april 2021. Tirsdag 14. september ble det avholdt et miniårsmøte på Scandic Oslo Airport, Gardermoen etter strenge retningslinjer for smittevern. Årsmøte i Norsk ICOM ble holdt samme dag. Museumsforbundet bisto i gjennomføringen av Ledelsesseminaret 2020 påfølgende dag. Fagmøte Samisk museumsdag måtte dessverre gå ut pga. covid-19.
- Museumsforbundet og Norsk ICOM arbeidet kontinuerlig om konkretisering og tilpasning av ICOMs etiske regelverk til norske forhold i hele 2020.
- Styret utarbeidet ny strategi for Museumsforbundet.
- Instagram og Facebook postet jevnlig nyheter, påminnelser og oppmuntringer. Museumsforbundet strømmet egne og fagseksjonenes arrangementer med YouTube og nettsiden som publiseringskanal.
- «Unge kritikere»-prosjektet ble avsluttet med lansering av publikasjon og heldagsseminar om «Mer museumskritikk» i Interkulturelt Museum 10. september i samarbeid med Museumsnytt. Seminaret var planlagt 12. mars, men ble koronutsatt da det ikke lot seg gjennomføre.
- Statsbudsjettet for 2021, som ble lagt frem 7. oktober, ble kommentert på nettside, i blogg og i høringer i Stortinget
- Det ble avholdt to webinarer i desember om: en ny mulig norsk museumslov og om skeiv historie i museene.
- *Norsk museumstidsskrift* hadde to publikasjoner dette året. Veksten i bruken av tidsskriftet fortsatte, og støtten fra CERES ble videreført for en ny periode.
- De fleste planlagte aktiviteter i seksjonene ble gjennomført som planlagt, men noen måtte avlyses på grunn av restriksjoner knyttet til koronasituasjonen.

På årsmøtet på Gardermoen ble det vedtatt en handlingsplan for 2020–2021. Den ble utformet i tråd med den gjeldende strategien som ble vedtatt på årsmøtet, men arbeidet i 2020 har i stor grad blitt gjennomført i tråd med handlingsplanen vedtatt i Haugesund, med nødvendige koronatilpasninger. Aktivitetsrapporten nedenfor er av den grunn lagt opp etter disse hovedsatsingsområdene.

Rammevilkår

Innspill og høringer

Museumsforbundet har i 2020 avgitt flere høringsvar og innspill på ulike museumsrelevante tema. I mars 2020 stengte Norge ned som et ledd i bekjempelsen av covid-19-pandemien, som også hadde spredd seg til Norge. Museumssektoren ble pålagt å stenge for publikum og mistet alle publikumsrettede inntekter, i tillegg til mange andre inntekter. Krisen rammet ulikt, men

enten det var museer med høy egeninntjening eller med en god andel offentlig støtte, merket alle bortfallet av ulike typer inntekter fra publikum og andre aktiviteter. Det politiske «korona-arbeidet» startet raskt opp i Museumsforbundet, men det tok tid å opparbeide politisk gehør for at også museene trengte hjelp i denne situasjonen. Museumsforbundet gjorde fem undersøkelser blant medlemmene for å kartlegge hvordan koronakrisen rammet museene, noe som la et solid grunnlag for politisk argumentasjon og forslag til tiltak i Kulturdepartementet.

Innspill, møter og brev covid-19:

Krisepakkeinnspill om konsekvenser av korona i museene til Regjering - Storting mars 2020.

Brev om koronakrisepakke for museene til kulturminister Abid Q. Raja, KUD mars 2020.

Møte om status og utfordringer for museene i en koronatid med KUD mai 2020.

Høring Prop. S 127 (2019–2020) kompensasjonsordningene til Stortingets finanskomité juni 2020.

Innspill til stimuleringsordning til KUD august 2020.

Høring forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangører som følge av covid-19 og stimuleringsordning for kultursektoren 1. oktober – 31. desember 2020 KUD oktober 2020.

Innspill og dialogmøte kulturbyråd Oslo kommune november 2020.

Innspill stimuleringsmidlene dialogmøte KUD desember 2020.

Øvrige innspill og hørings svar:

Innspill til diskusjonen om en mulig museumslov KUD februar 2020.

Høringsinnspill politiattest for museumsansatte KUD mars 2020.

Innspill til museumsmelding KUD mars 2020.

Høringsinnspill revidert nasjonalbudsjett Stortinget mai 2020.

Høring Meld. St.16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken Stortingets familie- og kulturkomité mai 2020.

Høringsinnspill NOU 2020:3 Ny lov om universiteter og høyskoler KD juni 2020.

Høringsinnspill til Prop. 108 L – Lov om språk (språklova) Stortingets familie- og Kulturkomité juni 2020.

Høringsinnspill til forslag til ny våpenforskrift med utfyllende regler til våpenloven Justis- og beredskapsdepartementet juni 2020.

Innspill til Nasjonal reiselivsstrategi Innovasjon Norge oktober 2020.

Høringsinnspill – nye læreplaner på yrkesfag Vg2 og Vg3 Utdanningsdirektoratet november 2020.

Høringsinnspill strategi for folkemusikk og folkedans KUD november 2020.

Innspill til ny museums- og kulturminneplan for Bergen kommune november 2020.

Innspill til Kulturrådets rolle som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren november 2020.

Høringsinnspill forskriftsfesting av tilskuddsordninger Klima- og miljødepartementet desember 2020.

Museumsforbundet deltok i høringen for *Meld. St. 16 Nye mål i kulturmiljøpolitikken.*

Engasjement, bærekraft og mangfold i Familie- og kulturkomiteen i mai. Dette resulterte i en merknad knyttet til museenes rolle i komiteens innstilling til behandlingen i Stortinget.

Høringsinnspill til årets budsjetthøringer i Stortinget:

Høring om statsbudsjettet 2021 i Stortingets kommunal- og forvaltningskomité oktober 2020.

Høring om statsbudsjettet 2021 i Stortingets familie- og kulturkomité oktober 2020.

Høring om statsbudsjettet 2021 i Stortingets utdannings- og forskningskomité oktober 2020.

Høring om statsbudsjettet 2021 i Stortingets næringskomité oktober 2020.

Høring om statsbudsjettet 2021 i Stortingets transport - og kommunikasjonskomité oktober 2020.

Museumsforbundet var godt fornøyd med at de store museumsbyggeprosjektene ble fulgt opp som planlagt i statsbudsjettet for 2021. Midlene til ferdigstilling av Nasjonalmuseet og Saemien Sijte var viktige, så vel som oppfølging av oppstartsbevilgningen for Vikingtidsmuseet til

Kulturhistorisk museum. Forslaget om å øke driftsmidlene for Saemien Sijte var også positivt. Bevilgningen på 106,6 mill. kroner til nybygget Finnskogens hus på Svullrya i regi av Norsk Skogfinsk Museum, var en gledelig nyhet som vil gi museet en etterlengtet mulighet til å formidle skogfinnenes historie og kultur. Midler til KODE for vedlikehold av Lysøen var viktig og riktig, og er et av mange eksempler på museumsbygg som trenger ekstra midler til renovering.

Museumsforbundet er oppmerksomme på at flere universitetsmuseer har viktige byggeprosjekter klare, og la merke til at det ikke ble prioritert midler til nye prosjekter i statsbudsjettet for 2021. Med korona-situasjonen i 2020 var det forståelig, men Museumsforbundet vil følge med i kommende budsjett for videre utvikling av disse. Det samme gjelder midler til museene under Sametinget. Blant annet til bygging av et samisk kunstmuseum, fullføring av igangsatte prosjekter og en generell styrking av økonomien som vil gi en god plattform for videre utvikling og profesjonalisering. Kulturrådet gjorde for første gang en vurdering av virksomheten i museene underlagt Sametinget. Denne underbygger de innspillene Museumsforbundet har gitt Kulturdepartementet til kommende budsjetter gjennom flere år og viser at museene under Sametinget har ansatte med høy kompetanse som ikke lar seg nytte til fulle på grunn av begrensning i ressurser.

Forslaget fra Kulturdepartementet om å bevilge to mill. kroner til arbeidet med å få på plass en avtale mellom Norge, Tyskland og Sametinget for samarbeid om kompetanseoverføring knyttet til samiske gjenstander, var gledelig. Det vil både kunne bidra til nettverksbygging mellom museene under Sametinget og tyske museer og bidra til bedre oversikt over det samiske gjenstandsmaterialet i museene i Tyskland, i tillegg til å gi økt kunnskap om samene som urfolk i Europa.

Flere av museene utenfor KUD-systemet falt utenfor de etablerte krisepakkenes for koronakompensasjon i 2020. Det gjaldt universitetsmuseene, Kunnskapsdepartementets sentre, museer under andre departementer, Oslo kommune og museene under Sametinget. Blant museene med mest betydelig fall i besøket var flere av universitetsmuseene, Nobels Fredssenter og museene under Sametinget. Bortfall av turisme ga betydelige negative utslag for mange museer, både i Oslo-området og regioner som normalt har stort antall besøkende blant utenlandske turister. Økningen i innenlands-turisme fylte ikke dette gapet.

Mange museer bidro med gratis digitale opplevelser under korona-nedstengningen, og Museumsforbundet kommenterte fravær av økonomisk satsing på digital infrastruktur, digitalisering og digital formidling for museumssektoren i statsbudsjettet for 2021. Det ble spilt inn ønske om en tydeligere satsing fra Kulturdepartementets side fremover, i form av stimuleringsmidler som oppfordrer til samarbeid om å utvikle mer og bedre digitalt innhold, som på sikt også kan bidra til inntekter. For å lage godt digitalt innhold er digitale samlinger en forutsetning.

Generalsekretæren har hatt flere presseoppslag i *Klassekampen* og *KulturPlot* dette året, mye relatert til koronakrisen i museene. I tillegg brukes MuseumsLiv-blogger aktivt i arbeidet med å synliggjøre synspunkter.

Sosiale medier

Utvikling av nettsiden og mer aktiv bruk av sosiale medier som Facebook, Instagram og Twitter står fortsatt i fokus i sekretariatet. Dette gir gode resultater og bedre spredning og oppmerksomhet rundt egne arrangementer og fagseksjonenes, og øvrige samarbeidspartnere i kulturfeltet. Vi ser at knappen for «Jobb i museum» brukes flittig, og det er utviklet en funksjon som gjør at museene selv kan melde inn ledige stillinger. Kalenderfunksjonen brukes aktivt av

fagseksjonene og er også blitt et ettertraktet sted å formidle arrangementer blant mange andre museumsrelevante aktører. Delingstorget som ble etablert i 2018, der museene kan legge ut tilbud om vandreutstillinger de ønsker å dele med museumskolleger, benyttes jevnlig.

Nyhetsbrevet er utviklet fra de nye nettsidene ble lansert i 2017, da også Generalsekretærens blogg, MuseumsLiv, ble etablert. Den kommenterer aktuelle museumssaker og museumspolitikk generelt, og erfaringer viser at denne når frem også i mediebildet. Museumsforbundets organisasjonskonsulent strømmer og filmer fagseksjonenes og Museumsforbundets egne arrangementer med YouTube som publiseringskanal.

Det postes jevnlig viderefremmede og egenproduserte nyheter på Facebook og Instagram. Kanalene benyttes også til påminnelser om tidsfrister, arrangementer og andre oppmuntringer. Høsten 2020 ble Museumsforbundets Facebook-side brukt til etterlysning av en tradisjonsbærer av brenneslegarn, noe som viste seg å være veldig effektivt, med 20 delinger. Museumsforbundet styrer også *Norsk museumstidsskrifts* Instagramkonto og tidsskriftets Facebook-side, i lag med redaktøren. De brukes blant annet til å publisere tips fra arkivet, manuslokking og annonsere nyttegevinstene.

Den sosiale medieaktiviteten har økt i 2020, ikke minst med spredning av informasjon om nye politiske koronatiltak, koronaplakater og smittevernveiledere for gjennomføring av arrangementer i museene. Seminarer i form av webinarer har også økt i takt med nedstengning av museer og andre kulturinstitusjoner i både Norge og utlandet, og de aller fleste arbeidsmøtene har foregått via Teams, Zoom og andre apper.

Illustrasjon av Museumsforbundets tilhengere på Facebook og Instagram.

Likerklikk på Facebook-side ⓘ

1,9 k

Alder og kjønn ⓘ

Demografiske data er ikke tilgjengelige

Når siden din har minst 100 likerklikk, kan du finne ut mer om publikkummet ditt.

Instagram-følgere ⓘ

924

Alder og kjønn ⓘ

Kvinner 73,8 %   Menn 26,2 %

Norsk museumstidsskrift

Styrking av forskningen i museene er en viktig sak for Museumsforbundet, og etablering av en nivågodkjent publiseringskanal er et av målene i dette arbeidet. I perioden 2018–2021 er tidsskriftet blant de 25 godkjente tidsskriftene i *Norske åpne tidsskrift innen humaniora og samfunnsvitenskap*. Høsten 2020 ble det klart at Norsk museumstidsskrift også er innlemmet i ordningen for den neste perioden fra 2022-2025.

Tidsskriftet er tverrfaglig og publiserer vitenskapelige artikler med relevans for museumssektoren, med mål om å være et ledende tidsskrift som bidrar til kunnskapsutvikling om og i museer. Artiklene handler om forskning ved de kulturhistoriske, kunsthistoriske og naturhistoriske museene i Norge. De forskningsartiklene som anses aktuelle for publisering i tidsskriftet, vurderes av minst to anonyme fagfeller uten bindinger til forfatteren. I tillegg til vitenskapelige artikler, publiseres bokanmeldelser, bokessays og utstillingsessays. Tidsskriftet henvender seg til lesere som forskere og øvrige ansatte i museene og UH-sektoren, ansatte og beslutningstakere i offentlig forvaltning, studenter, journalister og allment interesserte.

Tidsskriftet kommer med to utgaver i året og utgis med åpen tilgang (Open Access). I år stilte det første nummeret spørsmålene: Hva er et museum, og hva bør det være? En av årsakene til at de ble stilt var debatten omkring ICOMs ønske om en definisjonsendring av museet, som endte i utsettelse av vedtaket på generalkonferansen i Kyoto i 2019, fordi forslaget ble for kontroversielt.

Uten å vite hva 2020 brakte med seg, bestemte redaksjonen at årets andre utgave skulle handle om «Hjem på museum». For å bidra i publisiteten av tidsskriftet, intervjuet Museumsforbundet artikkelforfatterne av «En vanskelig forfatter? Å få Cora Sandel hjem til Tromsø», i tillegg til annonseringer i Museumsforbundets og tidsskriftets sosiale medier. I samme nummer ble essayet «Museums at home: Digital Initiatives in Response to COVID-19» publisert, som kommenterer museenes arbeid med digitale satsinger i 2020. Begge numrene i 2021 vil være åpne, men i 2022 vil det første nummeret rettes mot temaet «Et skeivt blikk på museene». I 2022 er det 50 år siden sex mellom menn ble avkriminalisert i Norge og Straffelovens paragraf 213 ble opphevet.

Statistikk fra Universitetsforlaget viser totalt 12 056 artikkelvisninger i perioden 01.01.–31.12.2020. Til sammenlikning var det 7 890 artikkelvisninger i 2019, 5 682 i 2018, 4 303 i 2017 og 2 835 ved oppstarten i 2016, som viser at det fortsatt er god økning i bruken av tidsskriftet.

Redaksjonen består av red. Elisabeth S. Koren, ph.d. i historie, Norsk Maritimt Museum, Marie-Theres Fojuth, ph.d. i historie, Museum Stavanger og Universitetet i Stavanger, Jorunn Jernsletten, ph.d. i religionsvitenskap, Tana og Varanger Museumssiida/Varanger samiske museum og Thomas Michael Walle, ph.d. i sosialantropologi, Stiftinga Musea i Sogn og Fjordane.

Redaksjonsrådet er sammensatt av kompetansepersoner i en rekke museer: Håkon Glørstad, dr.philos., arkeologi, Kulturhistorisk museum, UiO, Jorunn Sem Fure, dr.art., historie, Telemark Museum, Lise Emilie Talleraas, fil.dr., museologi, Vestfoldmuseene, Lena Arekol, ph.d., historie, Polarmuseet, Tromsø Museum – Universitetsmuseet, UIT, Norges Arktiske Universitet, Kathrin Pabst, ph.d., livssyn og etikk, Vest-Agder-museet IKS, Bjørn Sverre Hol Haugen, ph.d., kulturhistorie, Anno museum og Jeremy Hutchings, ph.d., konservering, Forsvarsmuseet.

Redaksjonssekretær er Aud Aasen.

For mer informasjon om tidsskriftet, redaksjon og utgaver:
www.idunn.no/norsk_museumstidsskrift.

Illustrasjon av *Norsk museumstidsskrifts* tilhengere på Facebook og Instagram.

Likerklikk på Facebook-side ⓘ

541

Alder og kjønn ⓘ

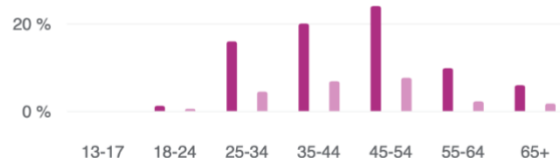
Demografiske data er ikke tilgjengelige
Når siden din har minst 100 likerklikk, kan du finne ut mer om publikummet ditt.

Instagram-følgere ⓘ

777

Alder og kjønn ⓘ

Kvinner 76,8 %   Menn 23,2 %

Museumsforbundet har vært bedriftspartner i et KULMEDIA-prosjekt om digitalisering som BICCI og NTNU m.fl. har drevet. Dette ble avsluttet i 2020, men det er søkt om et nytt prosjekt der Museumsforbundet også har sagt ja til å være med.

Møteplass

Internasjonalt samarbeid

På grunn av koronasituasjonen ble det internasjonale samarbeidet i 2020 kraftig redusert. EMYA 2020 prisutdelingen i Cardiff i april måtte utsettes. Den vil bli foretatt digitalt sammen med EMYA 2021 den 6. mai 2021. Fiskerimuseet i Bergen er blant de nominerte for 2020. De norske kandidatene det var planlagt vurdering av i 2021, blir flyttet over til 2022 da det ikke var mulig å gjennomføre besøkene.

Det årlige NEMO-møtet i november ble gjennomført digitalt med foredrag og årsmøte. Det var åpen tilgang til programmet og rekordmange deltagere. NEMO har også gjennomført undersøkelser av museenes situasjon under covid-19 og Museumsforbundet har bidratt til å dele disse. Mange norske museer har bidratt. Det har vært god kontakt med NEMO-sekretariatet gjennom året og de har også delt og benyttet resultatene fra Museumsforbundets undersøkelser.

De nordiske museumsforbundene skulle hatt sitt årlige møte i Oslo i juni. Det ble først utsatt til september og endte som et Teams-møte da det ikke var mulig å gjennomføre et fysisk møte.

Generalsekretæren deltok for tredje året i juryen for Årets museum i Sverige, men fikk dessverre ikke deltatt fysisk på jurybesøkene på de nominerte museene på grunn av reise- og karantenebestemmelsene.

Webinarer

Det ble gjennomført to webinarer høst 2020, med Museumsforbundets generalsekretær som vert og organisasjonskonsulenten var teknisk ansvarlig.

«Museumslov – trenger vi det?»

7. desember stilte Museumsforbundet spørsmålet «Museumslov – trenger vi det?» i samarbeid med Kimmo Levä, Finlands museumsforbund, Jeanette Gustafsdotter, Sveriges Museer og Nils M. Jensen, Organisationen Danske Museer. Mens museumssektoren venter på museumsmeldingen er mange opptatt av om det kommer en museumslov og hva den i så fall vil innebære for museene. Temaene museumslov og akkreditering dukker stadig opp i sammenhenger der museumspolitikken drøftes. Museumsforbundet har gjort en liten undersøkelse blant museumsdirektørene på om de er for eller imot, eller ikke vet. Undersøkelsen er ikke statistisk signifikant, men blant de som har svart er mange for både lov og akkreditering, og noen er for det ene og mot det andre, men mange uttrykker at de er usikre på hva dette vil innebære. Museumsforbundet lagde et eget [innspill om museumslov](#) i forbindelse med innspillsrunden til den nye museumsmeldingen våren 2020. Planene om et seminar om museumslov der nordiske kolleger skulle snakke om erfaringene i sine land ble umuliggjort av korona, derfor ble det gjennomført en digital versjon av møtet. Nils M. Jensen kunne dessverre ikke delta i møtet på grunn av sykdom, men presentasjonen ble vist under seminaret. Webinaret hadde godt besøk og 107 påmeldte.

Nasjonalt samarbeid

«Skeiv historie på museum»

Webinaret «Skeiv historie på museum» ble arrangert 10. desember i samarbeid med Skeivt arkiv, Universitetsbiblioteket i Bergen. Flere museer planlegger utstillinger om skeiv historie i forbindelse med 50-årsjubileet for opphevelsen av straffelovens § 213, også kjent som homoparagrafen, i 2022. For å inspirere museer som vurderer å gjøre noe i forbindelse med jubileet, inviterte Skeivt arkiv og Museumsforbundet til dette webinaret. Mathias Skaset innledet seminaret med å snakke om skeiv museologi, skeive utstillinger i Norge og skeive utstillingsstrategier. Norge har en relativt lang og interessant historie tilknyttet skeive utstillinger, men dette er lite kjent i museumssektoren. Mathias Skaset er museolog og kunsthistoriker fra Universitetet i Oslo. I sitt masterarbeid undersøkte han hvordan skeive perspektiver kunne bidra til å gjøre museer mer inkluderende, solidariske og mangfoldige. Han er spesielt interessert i kuratorisk aktivisme, skeiv museologi, og museenes samfunnsrolle. Webinaret var godt besøkt med 123 påmeldte.

Generalsekretæren deltok også i 2020 i rådgivningsgruppen for Skeivt Arkiv.

Norsk ICOM

Norges museumsforbund har også i 2020 utført sekretær oppgaver for Norsk ICOM, og har en femårsavtale om dette. Norsk ICOM bidrar med innspill til tema og program for de årlige museumsmøtene.

Museumsforbundet har god kontakt med Kulturrådet, Universitetet i Bergen, Kulturvernforbundet og de øvrige kulturvernorganisasjonene. I 2020 deltok Museumsforbundet i samarbeidet om utforming av program for *Privatarkivkonferansen*, sammen med Arkivforbundet, Riksarkivet, Byarkivet i Oslo og Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek (ARBARK). Konferansen måtte dessverre utsettes til 2021 på grunn av koronasituasjonen. Generalsekretæren har også i 2020 deltatt i de fleste møtene for de fylkeskoordinerende institusjonene for privatarkiv.

«Lokalhistorie i skolesekken»

Det 3-årige prosjektet «Lokalhistorie i skolesekken» hadde siste søknadsrunde denne høsten. Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB, Riksantikvaren, Kulturvernforbundet og Museumsforbundet, og med Ingrid Synnøve Østvang som prosjektleder fra Landslaget for lokalhistorie. Gjennom disse midlene har det blitt stimulert til formidling av kulturarv i nærområdene i Norge. Målet var først og fremst å støtte formidlingstiltak som kunne gjennomføres for elever i skoletiden, og som foregikk på bygdetun, i museer og i tilknytning til kulturminner og kulturmiljøer. Dette var en nasjonal satsing med en utdelingspott på 1,2 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen DNB og Kulturrådet og ble delt ut to ganger i året via søknad.

Samfunnsrolle

Prosjektet Unge kritikere – avsluttet

Museumsforbundet fikk i 2018 innvilget støtte til prosjektet «Unge kritikere» fra Norsk kulturfond og satsningen Prosjektstøtte til Kunst- og kulturkritikken (nå erstattet med Støtteordningen for tidsskrift og kritikk). Prosjektet skulle bidra til utvikling av kritisk refleksjon hos barn og unge, og øke kontakten og samhandlingen mellom unge og museene. Det rettet seg spesielt mot aldersgruppen 12–18 år. Mens unges trening i kritisk tenkning i skolen oftest er tekstfokusert, så er museenes styrke at de kan tilby andre tilnærminger til kritikk. En styrking i refleksjon og kritisk dialog med barn og unge, hovedsakelig på de unges premisser, bidrar til åpne viktige samtaler om museets betydning i samfunnet. Prosjektet involverte derfor ulike museumstyper fra forskjellige deler av landet. Deltakerne var fra Randsfjordmuseet, Museum Stavanger, Norsk Teknisk Museum, Borgarsyssel Museum og Eidsvoll 1814, som på hver sin måte gjennomførte faglige opplegg med fokus på ungdoms kritiske refleksjoner i og rundt museet. Hjelporganisasjonen Redd Barna var rådgiver for alle museene i prosjektet, gjennom skolerådgiveren Anne Elin Kleva. Hun skrev også en artikkel i publikasjonen.

Prosjektets viktigste budskap var at ung kritikk er viktig, og museene har de beste forutsetningene til å bidra til utvikling av kritisk refleksjon omkring fortid og nåtid hos barn og unge. Når museumsledere blir spurt om betydningen av kritikk og utstillingskritikk, pekes det gjerne på betydningen av kvalifisert tilbakemelding og et tilhørende potensial for forbedring. I dette prosjektet har vi fått fremhevet at ung kritikk er viktig. Det må være en selvsagt del av museenes samfunnsrolle å bidra til at antallet unge kritikere i samfunnet øker. Selv om ung kritikk var prosjektets viktigste siktemål, har museene utvilsomt dratt stor nytte av kritikken fra og dialoger med sitt yngre publikum. Noen videreutvikler sitt Unge kritiker-prosjekt, og noen fortsetter med det samme. Gjennom arbeidsprosessen ble det synlig at barn og unge i større grad trenger et fristed fra teknologi og sosiale medier, og at museene kan bidra til å skape nettopp det uten forstyrrelser fra teknologiske virkemidler.

I samarbeid med de fem museene utviklet Museumsforbundet en veileder for å stimulere og spre ung kritikk av museers formidling av fortid og samtid. Publikasjonen «Unge kritikere. En veileder for barn og unges kritiske medvirkning i museer» ble korrekturlest, redigert og designet i Museumsforbundets sekretariat. Den fikk et opplag på 200 stk. og er digitalt tilgjengelig på Museumsforbundets nettside. Heftet kan fritt benyttes av museer og andre institusjoner som del av formidlingsopplegg rettet mot barn og unge. Veilederen har også overføringsverdi til andre typer museer. Den nye Læreplanen som startet opp høsten 2020 ble også vektlagt i utformingen av veilederen.

Prosessen ble dokumentert på Museumsforbundets Instagram og Facebook. I et «sideprosjekt» knyttet til seminaret, ble også Instagramkontoen benyttet som prosjektedskap. Målgruppene for prosjektet kommer tydelig frem i publikasjonen. Heftet er gratis.

URL: <https://museumsforbundet.no/unge-kritikere/>.

Det avsluttende seminaret ble gjennomført i Interkulturelt museum 10.09.2020. Der tok fagtidsskriftet *Museumsnytt* og Museumsforbundet temperaturen på kulturkritikkens tilstand i seminaret «MER museumskritikk!». Diskusjonene tok utgangspunkt i prosjektresultatene i «Unge kritikere» og «KAM» (Kritikk av utstillinger), hvor begge mål var å utvikle og spre kritikk som sjanger. Det var innlegg fra Fritt Ord, Kulturrådet, kritikere og en professor i retorikk, i tillegg til samtaler mellom prosjektdeltagere, kritikere og museumsaktører, og seminaret rundet av med en times samtale om museumskritikk med flere toneangivende kulturelledere. Det var etter korona-forskriftene plass til 45 seter i salen, så påmeldingen var fullbooket. Seminaret ble strømmet og ble en blanding av fysisk-digitalt seminar og en god test på en ny genre og gjenfinnes på Museumsforbundets YouTube. Med innlagt lunsj og kaffepause med kake fra kulturkafeen FRODIG, ble seminaret en kjærkommen fysisk møteplass for deltagerne.

Det ble gjennomført et tilleggsprosjekt til seminarprogrammet om Instagramkritikk, i regi av Museumsforbundet, der prosjektet «Unge kritikere» møtte Museumsnytt's prosjekt «KAM». Sigridd Tveiten Roholdt fra Randsfjordmuseet var ansvarlig for ungdommene fra Hadeland/Unge kritikere, som fikk møte kritikeren Christer Dynna fra KAM. Målet var å se om Instagram som publiseringskanal for utstillingskritikk hadde ulik funksjon for barn og voksne. Under seminaret ble prosjektet diskutert av Randsfjordmuseet og Dynna. Heftene ble utdelt til deltagerne på seminaret, og senere distribuert på Museumsforbundets årsmøte 14. sept., og i de deltagende museene.

Periskop publiserte artikkelen «Når museer vil gi barn og unge en stemme» om seminaret, skrevet av Luisa Figueira Aubert i oktober 2020. URL: <http://www.periskop.no/nar-museer-vil-gi-barn-og-unge-en-stemme/>.

Samarbeid om utvikling av nytt EVU-studietilbud: Å forske i og på museum

Universitetet i Bergen samarbeider fortsatt med Norges museumsforbund om etter- og videreutdanningstilbud (EVU) for museumsansatte. Målet med dette er å styrke arbeidet med forskning i museene og gi museumsansatte oppdatert kunnskap om teori, samt nødvendig kompetanse for å planlegge selvstendige forskningsprosjekter.

Museumsforbundet deltar i styringsgruppen for studietilbudet som startet opp høsten 2015, som består av skrivekurset MUSE 621 og prosjektbeskrivelseskurset MUSE 620. Evalueringene viser at tilbudet er vellykket, og at kurset gir resultater i form av økt publisering hos deltagerne. Deltagerne erfarer at de øker sitt nettverk innen faglig arbeid over institusjonsgrensene gjennom deltagelse i kursene. Utviklingen viser at dette tilbudet begynner å bli mer etablert med en jevn søkning, men det er fortsatt behov for å bevisstgjøre museene om tilbudet.

Annet samarbeid

Norges museumsforbund er, i samarbeid med blant andre Museene i Sør-Trøndelag og NCK, partner i Nordplus-prosjektet «Level Up», der formålet er å finne ut mer om ledelse av frivillige i nordiske museer.

Omdømme

I løpet av 2020 har Museumsforbundet levert en rekke innspill og høringsuttalelser. Arbeidet mot de ulike politiske miljøene er videreført. I tillegg har Museumsforbundet også bidratt til, og deltatt i, en rekke medieoppslag der søkelyset ble rettet mot ulike sider ved museene og deres utfordringer under covid-19-pandemien.

Arendalsuka – ble avlyst dette året på grunn av covid-19

Ideene fra planleggingen tas med videre til 2021.

Det nasjonale museumsmøtet

På grunn av koronasituasjonen ble det bare arrangert årsmøte med et faglig program om «Museene etter korona». Årsmøtet avga imidlertid to uttalelser som tar opp to viktige tema. For museene: «Museene etter korona. Økt sårbarhet for kriser?» setter fokus på museenes situasjon under pandemien nå og i årene som kommer, mens «Ut av blindsonen – museene i Norge og etter den Black lives matter og Sannhets- og forsoningskommisjonen» setter søkelys på en av sommerens aktuelle saker. Årsmøtet understreket at tiden er inne for at Museumsforbundet sammen med medlemmene legger til rette for en bred diskusjon om disse temaene og for å åpne opp for feltets blindsoner. Les [Uttalelser fra Årsmøtet 14.09.2020 her](#).

Cecilie Øien, Museene i Akershus ble valgt til ny styreleder. Med seg i styret har hun: Lars Magne Andreassen (Árran, Lulesamisk senter), Lars Emil Hansen (Oslo Museum), Lena Fahre (22. juli-senteret), Kristin Armstrong Oma (Arkeologisk museum, UiS), Marianne Nielsen (Bymuseet i Bergen) og Espen Frøysland (Lindesnes fyrmuseum).

Det ble avholdt festmiddag med god avstand mellom hver kuvert, men ingen pris for Årets museum eller Mot i museet. Tilbakemeldingene var jevnt over gode, og både hotell og gjester overholdt gjeldende smittevernregler.

Årets museum 2020

Årets museum 2020 skulle, om alt hadde vært normalt, blitt utdelt under festmiddagen på Gardermoen. Koronasituasjonen førte til at det ikke var mulig å fullføre juryarbeidet i 2020. Juryen bestemte derfor at kandidatene til årets pris ble flyttet til 2021. Juryleder Kristin Ørmen Johnsen kunngjorde at Nordlandsmuseet, Museum Stavanger, Norsk Oljemuseum og Universitetsmuseet i Bergen er nominert til Årets museum 2021. Prisen vil bli delt ut under Det nasjonale museumsmøtet i Kirkenes 28. april.

Museumsforbundet og Norsk ICOM – konkretisering av etiske retningslinjer for museene i Norge

Høsten 2019 og vinteren 2020 foregikk det et intenst arbeid med å lage et utkast til konkretiserte etiske retningslinjer for museer i Norge. Resultatet ble at ti arbeidsgrupper og prosjektgruppen ferdigstilte høringsutkastet *Åpent, inkluderende, transparent og profesjonelt. Etiske retningslinjer for museer i Norge*, i mai 2020. Høringsutkastet ble sendt ut til både Museumsforbundet og Norsk ICOMs medlemmer, for en ny innspillrunde i forkant av Museumsforbundets årsmøtesamling på Gardermoen i september, der også Norsk ICOM hadde sitt årsmøte. Der ble utkastet diskutert, og arbeidsgruppen gikk i tiden etter møtet gjennom alle innspillene for å gjøre en ny revidering. Deretter ble andreutkastet av *Åpent, inkluderende, transparent og profesjonelt. Etiske retningslinjer for museer i Norge* sendt ut på en ny høringsrunde. Fristen for å levere innspill ble satt medio januar 2021. Etter dette vil de konkretiserte etiske retningslinjene klargjøres og legges frem til behandling på årsmøtet i Kirkenes.

Spørreundersøkelsene Museene og covid-19 I–V

Covid-19 fikk store konsekvenser for museene dette året, og den vil prege museenes økonomi og handlingsrom i flere år fremover. For å sikre forutsigbare rammevilkår og ressurser for alle, uavhengig formell tilhørighet, foretok Museumsforbundet jevnlig spørreundersøkelser for å innhente informasjon og kartlegge følgene av koronakrisen i medlemsinstitusjonene. De var

viktige for Museumsforbundets politiske arbeid med å tydeliggjøre konsekvensene for Regjering, Storting og andre relevante parter og videre arbeid med statsbudsjett og høringer. Det ble samlet inn informasjon om besøkstall, tall fra gruppe- og skolebesøk og hvordan de ulike støtteordningene hjalp/ikke hjalp museene.

EMYA – European Museum of the Year Award

Generalsekretær Liv Ramskjær er nasjonal korrespondent for EMYA. Fiskerimuseet ble nominert for prisen i 2020. Fiskerimuseet så frem til å presentere seg blant de andre nominerte i Cardiff i april 2020, men utdelingen ble utsatt på grunn av covid-19. Det blir en digital prisseremoni i mai 2021 for prisene for 2020 og 2021. Kandidatene vil bli presentert digitalt i forkant av dette. Neste regulære prisutdeling blir trolig i 2022. Norske kandidater for 2021-prisen flyttes over til 2022-prosessen.

6. KOMITEER OG UTVALG

Faglig råd

Styret i Museumsforbundet oppnevner medlemmene til Faglig råd. Faglig råd vurderer søknader om autorisasjon som konservator NMF og førstekonservator NMF. Søknader om konservator NMF behandles av medlemmene i Faglig råd, mens det trekkes inn et tredje eksternt medlem i behandlingen av førstekonservatorsøknadene.

Det ble holdt to møter i Faglig råd i forbindelse med søknadene for 2019 og 2020, et rent digitalt og et fysisk møte med delvis digital deltagelse. Det har i tillegg vært omfattende e-postutveksling mellom medlemmene i komiteene i forbindelse med søknadsbehandlingen. I alt ble 15 søknader behandlet: syv konservatorsøknader og åtte førstekonservatorsøknader. Det ble innvilget seks autorisasjoner som konservator og seks autorisasjoner som førstekonservator. Fire av disse ble administrativt behandlet, da søkerne hadde doktorgrad fra norske universitet og tilfredstilte kravene til museumspraksis. To prinsipp saker ble i tillegg diskutert i Faglig råd.

Faglig råd besto i 2020 av:

- Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, leder
- Øivind Storm Bjerke, Universitetet i Oslo
- Siv Ringdal, Norsk Folkemuseum
- Kari Loe Hjelle, Universitetsmuseet i Bergen
- Kyrre Kverndokk, Universitetet i Bergen
- Steinar Aas, Nord Universitet
- Svein Olav Hoff, Lillehammer Kunstmuseum
- Elna Siv Kristoffersen, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger
- Liv Ramskjær (sekretær)

Komiteer og utvalg

Museumsforbundet er representert i, eller har nominert kandidater til, følgende komiteer og utvalg:

1. Sikringsutvalget, Norsk kulturråd
Museumsforbundets representant: Karstein Bernt Dalaker, Arkeologisk museum, UiS
2. Komiteen for Norges dokumentarv

- Nominert av Museumsforbundet: Erik Roll, Museene i Sør-Trøndelag
3. Årets museum
Jurymedlemmer: Kristin Ørmen Johnsen (leder), Lene Høst-Madsen og Mode Steinkjer.
Sekretær: Liv Ramskjær
  4. NEMO (Network of European Museum Organisations)
Norsk kontaktperson: Liv Ramskjær
  5. European Museum Forum
Norsk kontaktperson: Liv Ramskjær

7. MEDLEMMER OG MEDLEMSKONTINGENT

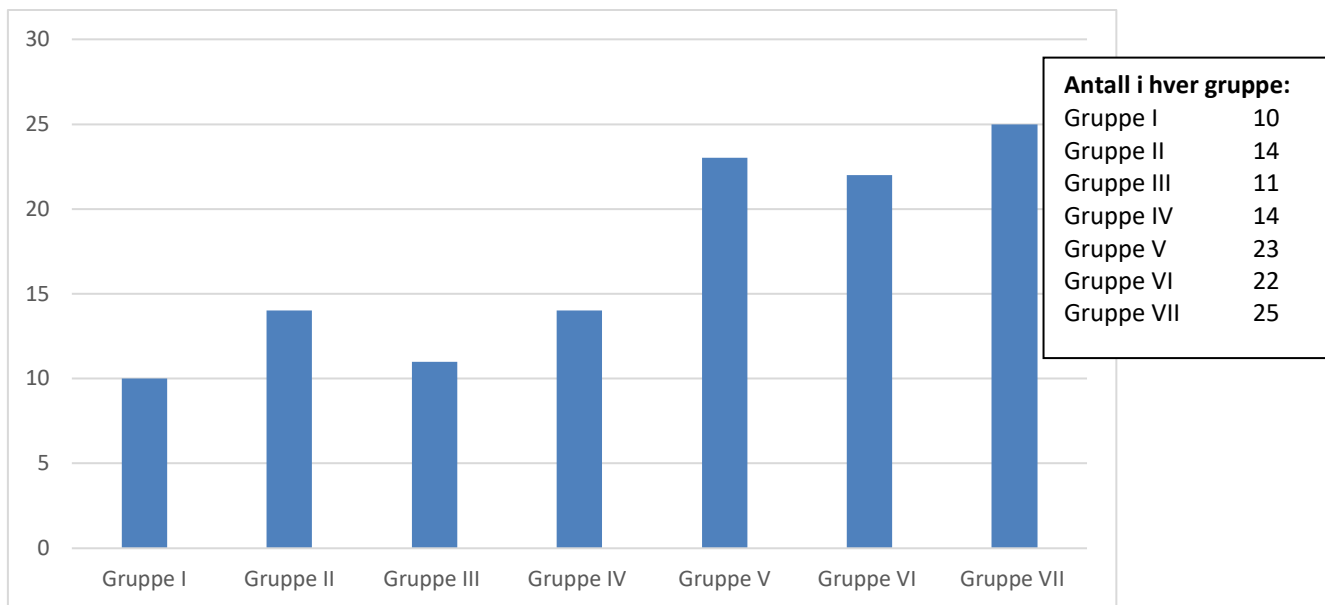
Norges museumsforbund organiserer nesten hele museums-Norge. Det betyr at Museumsforbundet gjennom sin medlemsmasse representerer mer enn 3 000 museumsansatte. Museumsforbundet har oversikt over medlemsmuseer på nettsiden.

Museumsforbundet hadde pr. 31.12.2020 201 medlemmer. Av disse var 125 museer, ni tilsluttede, eller assosierte medlemmer, og 67 personlige medlemmer. Ordningen med personlige medlemmer ble avvirket fra 2016, og antallet personlige medlemmer har blitt redusert. Tidligere selvstendige museer har blitt innlemmet i større administrative enheter i forbindelse med museumsreformen, og de resterende vitensentrene som ikke er del av et konsolidert museum, har meldt seg ut som en konsekvens av at seksjon for vitensentre la ned.

Kontingenten for de ulike gruppene ble vedtatt holdt uendret i 2020:

Gruppe I: Museer med brutto driftsbudsjett inntil kr 100 000	kr 800
Gruppe II: Museer med brutto driftsbudsjett kr 100 000 – 1 mill.	kr 4 000
Gruppe III: Museer med brutto driftsbudsjett kr 1 mill. – 5 mill.	kr 8 500
Gruppe IV: Museer med brutto driftsbudsjett kr 5 mill. – 10 mill.	kr 16 000
Gruppe V: Museer med brutto driftsbudsjett kr 10 mill. – 20 mill.	kr 24 500
Gruppe VI: Museer med brutto driftsbudsjett kr 20 mill. – 50 mill.	kr 34 500
Gruppe VII: Museer med brutto driftsbudsjett over kr 50 mill.	kr 50 000
Assosierte medlemmer	kr 2 500
Personlige medlemmer	kr 600
Seniormedlemmer	kr 400

ANTALL MEDLEMSINSTITUSJONER FORDELT PÅ KONTINGENTGRUPPER

Medlemskort

I 2020 ble praksisen med at medlemmer oppfordres til å gi gratis adgang til ansatte i andre medlemsmuseer videreført. Årsoblatene ble sendt ut etter at kontingenten var registrert innbetalt. Antallet medlemskort pr. institusjon var det samme som i 2019. Vi viderefører den mer standardiserte fordelingen av antall *Museumsnytt* pr. institusjon som harmonerer med medlemsgruppene de er en del av.

8. ØKONOMI

Innbetalt medlemskontingent for 2020 var kr 3 015 000, mens driftstilskuddet fra Kulturrådet ble økt til kr 1 9740 000. Tilskuddet fra Sametinget til Samisk museumslag økte til kr 456 000. Samisk museumslag hadde et underforbruk på kr 159 692 som overføres til 2021. Dette knytter seg til det planlagte Primus-seminaret, som på grunn av koronasituasjonen ikke kunne gjennomføres, og til reduserte reisekostnader til årsmøte og planlagt fagseminar. Årets museum hadde et underforbruk på kr 25 592 som overføres til 2021. På grunn av koronasituasjonen er ikke jurymøter og juryreiser avvirket som planlagt og kostnadene til dette er lavere enn normalt, selv om det er kjøpt flybilletter som er ombooket til 2021. De overførte midlene anses som avsetning til finansiering av kostnader knyttet til kommende støp av nye plaketter. Den siste plaketten fra forrige støperirunde er for 2021-prisen, og arbeidet med neste støp vil starte i løpet av året. Regnskapet bærer preg av koronasituasjonen og at en god del kostnadsposter er lavere enn normalt. Det har blant annet vært færre reiser i styre, sekretariat og seksjoner og lavere kostnader til årsmøte i og med at fagseminaret er utsatt til 2021. Noen seksjoner har ikke kunnet gjennomføre aktivitetene de fikk driftsmidler til, og mange har heller ikke fått brukt driftsmidlene. Heldigvis har det vært mulig å gjennomføre de fleste planlagte aktiviteter, noe deltagerne har satt veldig pris på. Seminarene er i større grad enn tidligere strømmet, og det har påløpt noen ekstra kostnader til dette. Den relativt store økningen i avskrivninger fra 2019 skyldes investering i nytt datautstyr som ble installert i februar. Det har berget sekretariatet gjennom koronasituasjonen og hjemmekontortilværelsen gjennom året og bidratt til at det har vært mulig å gjennomføre arbeidsoppgavene.

Museumsforbundet hadde i 2020 et ordinært resultat på kr 915 555. Overskuddet knytter seg dels til at fagseksjonene ikke har benyttet alle avsatte midler til drift og prosjekter, men først og fremst til

underforbruk knyttet til endringer i kostnader knyttet til ulike deler av driften knyttet til koronasituasjonen.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Likviditeten er god. Virksomheten forurenser ikke det ytre miljøet. Styret for Norges museumsforbund mener regnskapet gir et rettviseende bilde av aktiviteten i 2020, eiendeler, gjeld og finansiell stilling.

Årets overskudd på kr 923 793 overføres til fri egenkapital.

9. SEKSJONER UNDER NORGES MUSEUMSFORBUND

I 2016 ble det utformet et mandat for seksjonene. Det er tilgjengelig på Museumsforbundets nettside, og gir blant annet økonomiske og faglige rammer for arbeidet i seksjonene og for samhandling mellom seksjonene og sekretariatet. Det ble innført en ordning der hver seksjon får tilført kr 20 000 i driftsmidler årlig. Dette skal benyttes til dekning av ulike driftskostnader seksjonene har, dekning av halvparten av kostnadene for en deltager til årsmøtet, eller til andre aktiviteter og tiltak seksjonen ønsker å gjennomføre. I tillegg kan seksjonen søke om midler til seminarer, kurs, eller andre tiltak innenfor det fagfeltet seksjonen arbeider i.

For tildeling av midler for 2021, ble det gjennomført en søknadsprosess høsten 2020. Da kom det inn søknader fra seks av seksjonene til ni prosjekter på til sammen kr 414 000. Det ble besluttet å tildele kr 391 000 til prosjekter. Dette er gledelig og positivt, og bidrar til kompetanseheving landet over.

For sjette gang ble valget til styrene i seksjonene avholdt samtidig med valget av styre i Norges museumsforbund.

A. SEKSJON FOR FORMIDLING 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Jenny Heggvik, Museum Vest, Nordsjøfartmuseet (leder)
- Line Engen, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
- Knut Høiaas, Bymuseet i Bergen
- Ann-Kristin Maurdal, Luftfartsmuseet i Bodø
- Heidi Anett Øvergård Beistad, Stiklestad Nasjonale Kultursenter*

Varamedlemmer:

- Judith S. Nilsen, Vest-Agder-museet, Sjølingstad Uldvarefabrik
- Lars Erik Brustad Melhus, Ringve museum, MIST*

*Grunnet- kommunikasjonssvikt knyttet til valget, var ikke disse oppført på listen, og ble derfor ikke formelt valgt.

Møter:

Seksjon for formidling har hatt fire digitale møter i 2020: 18. februar, 11. mars, 16. oktober og 25. november.

Aktiviteter:

Streaming om Fagfornyelsen:

Seksjonen skulle ha organisert en samtale om Fagfornyelsen- og følger for formidlerne. Det ble umulig å få organisert dette pga. covid-19 pandemien, da reiser ikke var mulig for verken informanter eller intervjuere og de var bosatt i ulike deler av landet. Opprinnelig ble det planlagt en LIVE-stream med innleder fra UDIR eller høyskole-/universitetssektoren. På grunn av koronasituasjonen ble dette erstattet med et *paper*, skrevet av Marte Blikstad-Balas ved UiO, og en liten presentasjon publisert på hjemmesidene til NMF.

Konferanse om forskning på formidling:

Seksjonen fikk aktivitetsmidler i 2020 for å organisere en konferanse om forskning på formidling. Planleggingen startet i 2020, men den vil bli flyttet og avholdes først i 2021. Konferansen planlegges i tett samarbeid med Nasjonalmuseet og skal etter planen avholdes i Nasjonalmuseet i november 2021, selv om museet først åpner i 2022. Det planlegges både for Key-note speakers, paneldebatt samt en workshop i løpet av de to konferansedagene. Grunnet covid-19-pandemien forberedes også muligheten for å arrangere en digital konferanse, dersom en fysisk konferanse ikke er mulig å gjennomføre.

Mot i museet:

Konkurransen «Mot i museet» skulle ha vært gjennomført på det nasjonale museumsmøtet i april 2020 i Kirkenes. Grunnet covid-19-pandemien ble konkurransen utsatt. Museumsmøtet 2021 i Kirkenes skal dermed kåre det museet som kan presentere et innovativt, kreativt og spennende prosjekt innen formidling av forskning og forskning på formidling i museene.

Det kom inn 7 bidrag som presenteres på årets museumsmøte. Dette er et samarbeid mellom Seksjon for forskning og Seksjon for formidling, der hver seksjon har to jurymedlemmer. Deltakerne er bedt om å sende inn digitale presentasjoner i tilfelle det ikke blir mulig å reise for å delta, eller det oppstår andre covid-19-utfordringer.

B. SEKSJON FOR KUNST- OG KUNSTINDUSTRIMUSEER 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Therese Möllenhoff, Astrup Fearnley Museet, Oslo (leder)
- Frode Sandvik, KODE kunstmuseer og komponisthjem, Bergen
- Tone Lyngstad Nyaas, Haugar Vestfold kunstmuseum, Vestfoldmuseene*
- Vibece Salthe, Museum Stavanger, avd. Stavanger kunstmuseum
- Benedikte Holen, Jugendstilsenteret & Kunstmuseet Kube, Ålesund (i permisjon ut 2020*)

Varamedlemmer:

- Trine Otte Bak Nielsen, Munchmuseet
- Steffen Wesselvold Holden, Nordenfjeldske kunstindustrimuseum, MIST

*Ved årsmøtet hadde Grethe Lunde Øvrebø meldt ønske om å tre ut av styret, men sitter fram til årsmøtet og Tone Lyngstad Nyaas, gikk inn som fast medlem frem til neste valg.

*Tone Lyngstad Nyaas trådte inn som styremedlem under Benedikte Holens permisjon.

Seksjonen skal være Norges museumsforbunds kompetanseorgan innen kunst og kunstindustri. Seksjonen skal arbeide for å styrke faglige nettverk, øke samarbeid mellom institusjoner og belyse museumsfaglige utfordringer innenfor det kunsthistoriske felt.

Aktivitet:

- Therese Möllenhoff (seksjonsleder) deltok på møtet mellom fagseksjonene og styret i Museumsforbundet i Oslo 23. januar 2020.
- Styret har hatt 1 heldagsmøte og 4 styremøter digitalt via Teams.
- 2. mars hadde styret et heldagsmøte på KODE i Bergen for planlegging og program for seksjonens fag- og nettverkstur til Wien høsten 2020. Det ble laget et omfattende program med fagbesøk på institusjoner som Mumok, Kunsthalle Wien, Leopold, Kunsthistorische museum, MAK, Albertina, Kunstforum Wien og Belvedere.
- Pga. covid-19-pandemien ble det i medio mars en stans i planleggingen av nettverksturen.
- På styremøte 12. juni ble det vedtatt at nettverksturen måtte avlyses helt for året 2020. Styret vurderte å omlegge til annen (digital) aktivitet som et webinar og diskuterte dette over sommeren. Pga. knapphet på tid og tekniske fasiliteter til strømming, samt en uforutsigbar arbeidssituasjon med covid under høsten 2020, lot det seg ikke gjennomføre å starte opp alternative aktiviteter.
- Seksjonen spilte inn til Høringsutkast om etiske retningslinjer for norske museer.

C. SEKSJON FOR INDUSTRI, KOMMUNIKASJON OG ANLEGG (SIKA) 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Hanne Synnøve Østerud, Vestfoldmuseene IKS (leder)
- Ann Kristin Ramstrøm, Museumssenteret i Hordaland
- Ingebjørg Eidhammer, Norsk Teknisk Museum
- Erik Rønning Bergsagel, MUST/Norsk Hermetikkmuseum

Varamedlemmer:

- Kari-Mette Avtjern, Randsfjordmuseene AS
- Odd W. Williamsen, Nordmøre museum

Seksjonen ønsker å være møteplass for museer med felles utfordringer og interesser innen dokumentasjon, formidling og vern av kulturminner innen industri, kommunikasjon og anlegg.

Aktivitet

2020 har stått i koronaens tegn, også for SIKA. Seksjonen har ikke møttes fysisk verken i styret, på seminarer eller konferanser. Noen av styremedlemmene møttes under årsmøtet på Gardermoen, men aktiviteten i seksjonen har vært lav i 2020.

SIKA er naturligvis opptatt av å ivareta sporene etter viktige industrihistorier og hjørnesteinsbedrifter. SIKAs medlemmer har enkeltvis gått inn for bevaring av anlegg, men også enkeltinstallasjoner rundt i Norge. Medlemmene i styret har sett store maskindeler opptre som skulpturer i rundkjøringer og som dekorative elementer i kontorbygg og kjøpesentre, men for første gang har seksjonen SIKA uttalt seg i en politisk sak i en norsk by.

I oktober 2020 gikk SIKA ut med en støtteerklæring til Østfoldmuseene avd. Moss by- og industrimuseum og deres kamp for å bevare Kamyrkokeren både på SIKAs FB-side og med å sende dette til *Moss Avis*:

SIKA støtter Østfoldmuseene/Moss by- og industrimuseum i deres kamp om å bevare Kamyrkokeren i Moss, et landemerke etter papir- og cellulosefabrikken M. Peterson & Søn. De sier at: «Kamyrkokeren der den står i dag, er ikke bare et minne om en treforedlingsbedrift som spredte den omstridte, sursøte lukta over byen. Den forteller også om arbeid og kameratskap gjennom generasjoner, om ny teknologi og modernisering som har gitt økt produksjon og bedre arbeidsforhold. Kokeren er også et viktig symbol på en tidligere hjørnesteinsbedrift som har gitt arbeid og skatteinntekter, og slik har vært en sentral bidragsyter til den økonomiske tryggheten og velferden mossinger har i dag.» Kamyrkokeren står i bybildet

som en skulptur og et symbol på en bedrift som har bidratt til Moss sin fremvekst i velferdssamfunnet. Vi håper den kan få stå på sin plass og bidra til å fremheve industrihistorien i Moss som et symbol på det moderne Moss!

Bildet er tatt av Line Stensland Haglund i *Moss Avis*.

I november deltok SIKA i nettverksmøtet/miniseminaret i Nettverk for teknologi- og industrihistorie på Teams. SIKA har tett samarbeid med dette nettverket, da det er mange felles interessefelt og mange overlappende deltagere med ulike roller. SIKA kan, sammen med Museumsforbundet, arbeide mer politisk og løfte frem industrielle museer og kulturminner opp som en egen genre museer. SIKA og nettverket har stort utbytte av hverandre. De nasjonale museumsnettverkene har stort sett samarbeidsmuseer som regnes blant stedene i Kulturdepartementet, mens SIKA har flere medlemmer i tillegg som finansieres av Miljøvern, Samferdsel-, Olje og energi, vannkraft m.fl. departementer og direktorater, og favner derfor vidt i seksjon for industri, kommunikasjon og anlegg.

Annet

SIKA har også ved flere anledninger diskutert en sterkere deltagelse i TICCIH (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage) og arbeidet her. I den forbindelse hadde seksjonen et ønske om å arrangere studietur til Ironbridge Gorge Museums i Storbritannia, med jernbroen fra 1779 og et tidlig industriområde på UNESCOs verdensarvliste. Både «Den industrielle revolusjonens vugge», forskningsmetoden: «Industrial archeology», bevaring av store anlegg, *reenactment*, konseptutvikling og annet sto på agendaen. Koronaen har foreløpig satt en stopper for slike planer, men seksjonen ser framover til lysere tider hvor dette vil være mulig igjen.

D. SEKSJON FOR NATURHISTORIE 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Gunnhild M. Marthinsen, Naturhistorisk Museum, UiO (leder)
- Eike Müller, Randsfjordmuseene
- Håkon Dahlen, Norges arktiske universitetsmuseum
- Rudolf Svensen, Stavanger Museum, avd. for naturhistorie

Styremøter og aktiviteter

Det var ingen aktivitet i seksjonen våren 2020, blant annet pga. korona-situasjonen. Styret hadde ett møte på høsten, på Zoom, og har i tillegg kommunisert på e-post.

Seksjonen sendte inn høringssvar til ny Læreplan for håndverksfag i Vg3, nærmere bestemt taksidermistfaget, i november. I tillegg har man planlagt aktiviteter for 2021 som det er gitt aktivitetsmidler til.

E. SEKSJON FOR MUSEUMSLEDELSE 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Siri Aavitsland, Museum Stavanger, (leder)
- Magnus Sempler Holte, Domkirkeodden, Anno Museum
- Hege Hauge Tofte, Østfoldmuseene
- Arne Julsrud Berg, Mjøsmuseet

Seksjonen skal være Norges museumsforbunds faglige møteplass for å behandle spørsmål innen ledelse, økonomi, administrasjon og organisasjonsutvikling. Seksjonen skal være et forum for museumsledere.

Aktivitet

Styrets hovedoppgave har vært å planlegge og gjennomføre det årlige lederseminaret.

Styret har hatt 7 møter i løpet av 2020, hvorav 5 av disse har vært Teams-møter.

På grunn av koronakrisen ble det besluttet å avvikle en nedkortet utgave i samarbeid med NMFs årsmøte, som ble utsatt til høsten 2020. Årsmøte, med halvdags lederseminar påfølgende dag, ble gjennomført på Scandic på Gardermoen 14.–15. september.

Det ble utarbeidet programteaser i samarbeid med sekretariatet i NMF som ble distribuert i løpet av våren. Fullstendig program var ferdigstilt i mai. Programmet ble distribuert i mai og juni til alle museer via e-post, NMFs hjemmeside og Facebook.

Lederseminaret «Museumsledelse som tikamp» samlet ca. 140 deltakere.

Tittelen på innledningsforedraget til Ole Marius Hylland inspirerte selve overskriften på seminaret, hvor fokuset rettet seg mot hvilke arenaer museumsledere må beherske og hvilke ferdigheter som skal til i et mer og mer komplekst museumslandskap. Det ble derfor også plass til utøvernes skråblikk på egen praksis og prestasjoner.

Selv i et år hvor pandemien førte til et forkortet seminar, viser tilbakemeldingene at behovet og ikke minst ønsket om et lederseminar er til stede. Tematisk traff seksjonen godt dette året også, med tittelen «Museumsledelse som tikamp». Lederseksjonen jobber hardt for at seminaret skal

imøtekomme behov fra både små, mellomstore og store museer i Norge. Rent praktisk ga pandemien sine utfordringer med tekniske løsninger, hvor to av foredragene ble gjennomført digitalt. Etter evalueringen og tilbakemeldingene å dømme traff seminaret godt. Flere av foredragsholderne fikk gode vurderinger. Kulturrådet var representert ved Ole Jakob Fursets aktuelle innlegg om kompetanse og ledelse i norske museer. Hege Hauge Toftes skråblikk på egen praksis og prestasjoner skåret spesielt høyt og traff tydeligvis mange museumskollegers hverdag. Lederseminaret har blitt en viktig møteplass for museumslederne i Norge.

F. SAMISK MUSEUMSLAG 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Oddmund Andersen, Árran lulesamisk senter (leder)
- Liv Astrid Kvammen Svaleng, Tana og Varanger Museumssiida/Saviomuseet
- Marie Skoie, Norsk Folkemuseum

Varamedlemmer:

- Kai-Rune Hætta, Saemien Sijte
- Káren Elle Gaup, Norsk Folkemuseum

Sámi Museasearvi –

Formålet til Samisk Museumslag er å fremme samisk kultur, kulturvern og kulturhistorie, og styrke samarbeidet mellom samiske museer, og mellom samiske museer og andre museer og institusjoner som arbeider med samisk kultur.

Aktivitet

Det er avholdt 7 styremøter i Samisk museumslag/Samisk museumsnettverk, der styret har behandlet 44 saker.

Det har gjennom året vært dialog med Sametinget om koronakrisen. Flere av museene under Sametinget har vært hardt rammet, med blant annet nedgang i besøkstall og avlyste arrangementer. Kulturdepartementet ga rett før jul 1,2 millioner til de samiske museene, som et koronatiltak. Det er Sametinget som skal fordele disse midlene.

Bååstede prosjektet, tilbakeføring av gjenstander fra Kulturhistorisk museum og Norsk folkemuseum ble avsluttet i 2019. Prosjektet har nå gått over i en ny fase, der gjenstandene skal tilbakeføres til de samiske museene. Samisk Museumslag/Samisk museumsnettverk følger dette arbeidet.

Primus workshop ble planlagt i 2020 i Tana, men er flyttet til 2021 på grunn av koronasituasjonen. I 2021 er det planlagt to workshops, en ved RiddoDuottarMuseat og en ved Deanu musea/Tana museum.

Sametinget styrker budsjettet for 2021 til Samisk Museumslag/Samisk museumsnettverk med kr 371 000, som inklusiv ordinær bevilgning totalt gir en totalsum på kr 817 000 for 2021. Dette gir et økonomisk grunnlag for å opprette en administrativ stilling i 2021 for Samisk Museumslag/Samisk museumsnettverk. I løpet av 2021 igangsettes arbeid med utlysning av en stilling for Samisk Museumslag/Samisk museumsnettverk.

Prosjektsamarbeid om utvikling av samiske samlinger i tyske museer

Kulturdepartementet foreslo et tilskudd på 2 mill. kroner for etablering av en uforpliktende intensjonsavtale for samarbeid mellom samiske og tyske museer som ble vedtatt av Stortinget under godkjenningen av budsjettet. Målet er å bidra med samisk kulturkompetanse til tyske museer som ønsker mer kunnskap om samiske gjenstander i egne samlinger og slik kan sette seg i stand til å presentere Europas urfolk for det tyske samfunnet.

I dette prosjektet er det involvert 15–20 museer som har samiske gjenstander i sine samlinger. Kulturdepartementet ønsker å tilrettelegge for et femårig prosjektsamarbeid med tyske museer med snarlig oppstart. Sametinget har bedt Samisk Museumslag påta seg koordinatorrollen som et kontaktpunkt, som kan holde direkte dialog med Museum Europäischer Kulturen (MEK), og som igjen er bindeleddet til museene som har samiske samlinger.

SML har foreslått følgende personer til prosjektets styringsgruppe: Birgitta Fossum, Saemien Sijte, Jorun Jernsletten, TVMS-Várjjat Sami musea og Oddmund Andersen, Samisk Museumslag/Samisk museumsnettverk. I tillegg deltar Sametinget og sannsynligvis Kulturdepartementet i styringsgruppen. I 2021 ansettes en person med ansvar for koordinering av dette prosjektet.

Samisk Museumslag har opprettet en offentlig side på Facebook. Gruppen er opprettet med hensikt å være et informasjons og diskusjonsforum for Sámi Museasearvi /Samisk Museumslag.

Det er avgitt innspill til museumsmeldingen, prinsipper for sametingets museums- politikk og høring om de etiske retningslinjer. Samisk Museumslag har deltatt på flere dialogmøter med Sametinget, der ulike tema har vært tatt opp.

Det var planlagt et seksjonsmøte for Samisk Museumslag/Samisk museumsnettverk under årsmøtet til Norges museumsforbund i september på Gardemoen. Dette møtet ble avlyst og vil i stedet bli avholdt i tilknytning til Norges museumsforbunds årsmøte i Kirkenes i 2021.

G. SEKSJON FOR SAMLINGSFORVALTNING 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Monica Milch Gebhardt, Varanger museum (leder)
- Ida Areklett Garmann, Museumssenteret i Hordaland, Bevaringstenestene
- Einar Hellvik, Forsvarsmuseet
- Tore Bugge Pedersen, Norsk Luftfartsmuseum

Varamedlem:

- Janne Dalbu, Jærmuseet

Styremøter

Styret har hatt åtte referatførte styremøter, seks på Skype og to fysiske møter i forbindelse med seminarer. Fire av fem fra styret deltok på seminar «Samlinger på flyttefot» i Bergen i februar. Seminaret ble arrangert av Bevaringstenestene i Hordaland i samarbeid med seksjonen. Man rakk akkurat å møte 116 kolleger fra hele Norge før landet ble stengt ned pga. koronapandemien. I tillegg rakk seksjonen å gjennomføre et styreseminar i forkant med besøk på Bevaringstenestene i Hordaland.

På grunn av pandemien ble mye aktivitet stengt ned og Museumsforbundets årsmøte med valg ble utsatt til september. I oktober ble det gjennomført et styremøte med både gammelt og nytt styre for å få til en god kunnskapsoverføring. Nesten hele det nye og det gamle styret deltok også på seminaret «Alltid beredt! – beredskap og beredskapssamarbeid» som ble arrangerte i november i samarbeid med MiST. Seminaret ble arrangert med koronarestriksjoner og maks 50 personer i salen. I tillegg har det vært løpende e-postkorrespondanse og telefonisk kontakt mellom styrets medlemmer.

Styreseminar med omvisning, presentasjoner og erfaringsdeling ved Bevaringstenestene i Hordaland. Foto: Monica M. Gebhardt.

Seminarer

Seksjonen har vektlagt å støtte, samarbeide om eller arrangere seminarer og kurs i tråd med seksjonens kartlegging av kompetansebehov gjennomført i 2015 samt innspill fra medlemmene. Seksjonen mottok aktivitetsmidler for å støtte Bevaringstenestene i Hordalands fagdager «Samlinger på flyttefot» som var lagt til KODE i Bergen. Seminaret ble gjennomført i februar 2020. I tillegg fikk seksjonen aktivitetsmidler til å arrangere et Beredskapsseminar i samarbeid med MiST. Seminaret ble utsatt til november pga. korona, og ble gjennomført med begrenset antall deltakere, streaming samt noen digitale foredragsholdere.

Seminaret i Bergen hadde meget god deltakelse og seminaret i Trondheim hadde god oppslutning til tross for forholdene, så midlene seksjonen har disponert har kommet mange medlemmer til gode.

Det var mange interessante presentasjoner på Beredkapsseminaret. Noen tilhørere var til stede fysisk og flere fulgte med på direkte streaming. Presentasjonene er lagt ut både på Museumsforbundets hjemmeside og på samlingsnett.no. Opptak av Beredkapsseminaret ligger på Twitch, Museumsforbundets YouTube-kanal og samlingsnett.no.

Foto: Ann Siri Hegseth Garberg.

Styreseminar

Seksjonen fikk også aktivitetsmidler som gjorde det mulig å besøke Bevaringstenestene i forkant av seminaret på KODE. Det ble omvisning, presentasjoner og god erfaringsdeling. Bevaringstenestene er et kompetansemiljø innenfor konservering og det vil være fint med ytterligere samarbeid og tilrettelegging av kurs for hele museums-Norge. Ved å arrangere styreseminar i forkant av seminar, fikk nesten hele styret anledning til å delta. Seminarer er ofte viktige arenaer for nettverksbygging og for å ta pulsen på hva som opptar seksjonens medlemmer. Med 116 deltakere i Bergen ble dette en god møteplass og diskusjonsarena. Rapporten fra styreseminaret er publisert på NMFs sider.

Etiske retningslinjer

Seksjonen har deltatt aktivt i arbeid med å gi innspill og delta på digitale diskusjoner i møter vedrørende arbeidet med etiske retningslinjer i Norsk ICOM. Innspillene berørte punktene samlingsforvaltning og utvikling, immateriell kultur og foto, film og lyd. Seksjonen ga blant annet innspill på begrepsbruk, presiseringer og behov for utgangspunkt i Spectrum som forvaltningsstandard.

Andre saker seksjonen har vært involvert i

På magasinseminaret i mars 2019, ble behovet for en norsk manual/standard for magasinbygg ytret som et ønske. Denne saken tok seksjonsstyret videre gjennom en henvendelse til Kulturrådet i samarbeid med generalsekretær. Det kom svar i desember 2019. Liv Ramskjær og Ann Siri H. Garberg hadde Teams-møte med Inge Sørgård i februar/mars. Senere fikk seksjonen beskjed fra Kulturrådet at de ikke hadde fått midler til å gå videre med prosjekt. Seksjonen vil igjen sette søkelys på denne saken og planlegger et seminar i 2021.

Det har også vært dialog med prosjektet «Nordland felles konserverings og bygningsvernstjeneste» som er et samarbeid mellom seks museer. Målet er å utarbeide en organisasjonsform samt driftsmodell for konserverings- og bygningsverntjeneste. Dette blir det interessant å følge med på. Seksjonen har også deltatt på webinar i regi av Museumsforbundet om ny museumslov. I tillegg er det skrevet rapporter, planlagt aktiviteter og søkt aktivitetsmidler for 2021.

Trøndelag Brann og redningstjeneste stilte opp med sin restverdiredningsbil for å fortelle om arbeidet med dette på Beredskapsseminaret.
Foto: Ann Siri Hegseth Garberg.

Informasjon om seksjonens arbeid

Ann Siri H. Garberg har presentert seksjonen på fagdage i Bergen og deltatt på NMFs Årsmøte på Gardermoen i september. Monica Milch Gebhardt har vært seksjonens nettredaktør og lagt ut info på NMFs hjemmeside, både for å informere om seminarer i forkant og presentert innlegg i etterkant samt tilgjengeliggjøre årsrapport for 2019, rapport fra styreseminaret i Hordaland og opptak fra Beredskapsseminaret.

H. SEKSJON FOR IMMATERIELL KULTURARV 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Anna Stella Karlsdottir, Setesdalsmuseet/Aust-Agder museum og arkiv (leiar)
- Heidi Richardson, Hardanger og Voss Museum, Hardanger Fartøyvernssenter
- Ellen Width, Midt-Troms Museum
- Anne Kristin Moe, Musea i Sogn og Fjordane, Nordfjord folkemuseum (sekretær)

Varamedlem:

- Kjell Roger Eikeset, Museet Midt, Norsk Sagbruksmuseum

Mandat

Seksjonen skal være Norges museumsforbunds kompetanseorgan innen immateriell kulturarv. Seksjonen skal arbeide for å styrke faglige nettverk og øke samarbeid mellom institusjoner om museumsfaglige utfordringer knyttet til immateriell kulturarv.

Fokus

Seksjonen er opptatt av arbeidet med UNESCO-listeføring og arbeidet med immateriell kulturarv generelt i museene, særlig knyttet til metodikk, begrepsutvikling og erfaringsutveksling.

Virksomhet i 2020

Styret har hatt 4 møter i 2020.

I juni var det digitalt styremøte for å diskutere programmet for årets seminar i lys av korona-situasjonen. Det ble vedtatt å gjennomføre seminaret, og det ble i etterkant av møtet arbeidet og kommunisert via e-post. Styret hadde også møte 20.09. i forkant av fagseminaret.

I dagene 21.–22. september ble seminaret for 2020 «Immateriell kultur og Unesco» holdt i Rysstad, Setesdal. Hovedinnleder var Tora Aasland fra Unesco. Det var et variert program med foredrag innenfor temaet hva skjer med ulike aspekter av kulturuttrykk når det/de blir oppvurdert på denne måten. Deltakerne fikk også omvisning i utstillingene på Setesdalsmuseet og omvisning på kulturgården til Gunnar Stubseid. Det var 27 deltakere på seminaret. Seminaret ble også digitalt strømmet.

I oktober evaluerte styret seminaret i Setesdal og startet planleggingen av et fysisk styremøte og omvisning i Nord-Troms, der seminaret for 2021 skal arrangeres. Styret har bestemt at seminaret for 2021 skal holdes på Nord-Troms Museum med tema kvensk/norsk-finsk immateriell kulturarv.

Seksjonen deltok i oktober på et digitalt innspillmøte om strategi for folkemusikk og folkedans i regi av Kulturdepartementet. To representanter fra seksjonen deltok på møtet, og seksjonen kom med innspill til Museumsforbundets høringsvar.

I november møtte tre av fire styremedlemmer museumsdirektør Kaisa Maliniemi og andre ansatte ved Nord-Troms Museum på Halti på Storslett. I samarbeid ble det utformet et utkast til program for seminaret. Det ble anledning til omvisning i utstillingen på museet og på Tørfoss kvengård.

Anne Kristin Moe ble oppnevnt til leder i arbeidsgruppen som skal jobbe med immateriell kulturarv ved utarbeiding av utdypende museumsetiske retningslinjer ICOM/NMF.

I. SEKSJON FOR FORSKNING 2020

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2020:

- Jorunn Jernsletten, Tana og Varanger Museumssiida (leder)
- Mattias Ekman, Østfoldmuseene
- Ingeborg Hjorth, Falstadsenteret
- Harald Høiback, Forsvarets museer

Varamedlem:

- Geir A. Stormbringer, Norsk Vegmuseum

Aktiviteter

Styret har hatt 6 møter, alle digitalt. I tillegg har det vært dialog på e-post på ulike saker.

Styret har engasjert seg i forarbeidet til ny museumsmelding som er ventet i 2021. Det nye styret skrev kronikken «Museenes forskningsrolle» med kommentarer til arbeidet knyttet til de to utredningsrapportene fra Telemarksforskning og Utvalget for forskning, begge nedsatt av Kulturdepartementet. Kronikken ble publisert i *Museumsnytt*, *Chrono* og *Forskerforum* i oktober. Det ble også en del debatt rundt temaet på Facebook-siden «Forskning i museene».

Facebook-siden til Forskningsseksjonen «Forskning i museene» hadde mange innlegg og delte oppslag. Det var over 1 400 følgere ved utgangen av året. Det har blitt en viktig informasjons- og dialogkanal. Hjemmesiden til Norges museumsforbund er den formelle informasjonskanalen.

I februar 2020 ble det holdt et todagers kurs i vitenskapelig skriving ved Jektefartmuseet i Bodø. Ulf Gustafsson fra det gamle styret var arrangør. Det var 15 deltakere og 2 eksterne innledere. Gode tilbakemeldinger fra deltakerne om nyttig kurs.

Den årlige forskningskonferansen ble gjennomført ved Glomdalsmuseet i Elverum som et lunsj-til-lunsj-arrangement 22.–23. oktober. Det var 50 deltagere, noe som var øverste grense på grunn av smittevernstiltakene knyttet til pandemien. Konferansen var et samarbeid med Anno museum og forskningsprosjektet «Folkemuseene i mangfoldige samfunn – Publikums erfaringer med forskjellighet og tilhørighet». På grunn av antallet bidrag ble det holdt parallelle sesjoner med til sammen 30 innlegg. Konferansen var et godt eksempel på hvor mangfoldig og varierende forskningen ved museene er. Mattias Ekmann og Harald Høiback deltok som arrangører fra det nye styret, mens Hanna Mellemsæther var organisator og Kristin Øye Gjerde innleder fra det gamle styret. Overlapping mellom nye og erfarne styremedlemmer er viktig for å få en god kontinuitet i arbeidet. Mattias holdt innlegg. Det var inspirerende og nyttig å møtes fysisk, slik at man fikk snakket sammen også utenfor sesjonene. Det var mulighet for fagpolitiske drøftinger og man fikk en følelse av å ha et forskerkollegium spredt over hele landet, selv om man arbeider med ulik tematikk og på ulike nivåer.

Museene og Cristin

Kristin Øye Gjerde har deltatt i en gruppe nedsatt av Kulturrådets museumsseksjon for å vurdere innføringen av registreringssystemet Cristin (<http://www.cristin.no/>) for museumssektoren. Det ble forespeilet at museene kunne få tilgang til registrering, men nye oppdateringer og systemskifte brukes som argument for å utsette denne innlemmelsen. De største museene som har ressurser til superbruker skulle etter planen få tilgang mot slutten av 2020, mens resten av museene innrulleres etter hvert som superbruker er ordnet. Registreringssystemet Cristin ble imidlertid likevel ikke tilgjengelig for museene i 2020. Det må derfor arbeides videre med å slutføre denne prosessen.

Konkretisering av museumsetiske retningslinjer

Hanna Mellemsæther og Jorunn Jernsletten fra seksjon for forskning har deltatt i Museumsforbundets arbeid med konkretisering av norsk ICOMs museumsetiske retningslinjer i samarbeid med NMF. Jorunn med arbeidsområde forskning og Hanna med Bruk, arkivering og digitalisering. Felles dokument ble lagt fram på NMFs årsmøte på Gardermoen 2020. Endelig godkjenning skjer på årsmøtet i Kirkenes 2021.

Jorunn Jernsletten gikk inn i redaksjonen av *Norsk museumstidsskrift* fra november 2019. Det ble i 2020 publisert 6 vitenskapelige artikler, 2 bokanmeldelser og 1 museumsessay om digitale utstillinger. Tidsskriftet er gratis tilgjengelig online. Antallet visninger viser en markert stigning. Det var 12 056 visninger i 2020, som er en solid økning fra 7 890 i 2019 og tyder på en veldig positiv utvikling fra første utgivelsesåret i 2016 med 2 835 visninger. NMT har også gjennomgått faglig vurdering i 2020 og fått godkjenning for kvalitativt høyt nivå og dermed fortsatt bevilgning til å videreføres.